

Priložnost za Tržič, da dokaže, da zmore več!

STRATEGIJA RAZVOJA OBČINE TRŽIČ 2008 – 2020

avtor/-ji: Skupina za razvoj Tržiča

Tržič, oktober 2007

KAZALO

1.	UVOD	3
2.	KRATKA ANALIZA STANJA.....	4
3.	OCENA UČINKOVITOSTI RAZVOJNIH PROGRAMOV IN INVESTICIJ PRETEKLEGA OBDOBJA PO VSEBINSKIH PODROČJIH V OBDOBJU 1996 – 2005	6
4.	PROBLEMSKA ANALIZA	9
5.	ANALIZA PREDNOSTI IN POMANJKLIVOSTI, PRILOŽNOSTI IN NEVARNOSTI – SWOT ANALIZA	11
6.	VIZIJA RAZVOJA TRŽIČA.....	16
7.	CILJI	16
8.	PRIORITETE IN UKREPI URESNIČEVANJA RAZVOJA	18
9.	VSAK KONEC JE NOV ZAČETEK	23
10.	PRILOGE.....	24
	PRILOGA 1.....	24
	PRILOGA 2.....	25

1. UVOD

Gospodarske in družbene spremembe zadnjega desetletja in pol so dramatično spremenile konkurenčnost posameznih držav, regij in občin (krajev) znotraj njih. Globalizacija ni prizanesla niti nekoč gospodarsko močnemu Tržiču. Posledice stagnacije so še bolj vidne v primerjavi s hitro razvijajočimi se gorenjskimi občinami kot so Cerklje, Naklo, Železniki, Jesenice,... Pred nami je torej skupni izziv, da spremenimo Tržič v dinamično razvijajočo se, gospodarsko uspešno ter za bivanje in obiskovanje prijazno gorenjsko občino.

Da pa bo Tržič postal to, kar si želimo, ne bo dovolj, če se zadovoljimo zgolj s povprečnostjo. Naši cilji morajo biti postavljeni visoko, a hkrati dosegljivo. Sprejeti moramo spremembe, a ne pozabiti na varnost. Biti moramo odprti v razmišljanju, a ne zanemarjati naše tradicije. Spodbujati moramo zdravo tekmovalnost, a ne izključevati drugačnih idej in pogledov. Uspeh bo odvisen od nas prebivalcev, a tesno povezan z odprtim sodelovanjem.

Vsem nam je torej pravi izziv, kako biti boljši na poti od boljšega. Zavedamo se, da bomo s skupnimi močmi lahko mnogo bolj uspešno odgovorili na ta naš skupni izziv. Več kot 40 Tržičank in Tržičanov, se je odzvalo pobudi in se spomladi letos vključilo v skupino za razvoj Tržiča. Na skupnih delavnicah smo pripravili temelje in idejne usmeritve za razvoj našega kraja v prihodnosti. Dozorelo pa je tudi spoznanje, da moramo za skupni uspeh združiti vse svoje človeške, naravne, kulturne in razvojne potencialne, da se uvrstimo v vrh Gorenjske. Pričujoči dokument je prvi izmed korakov, ki jih še moramo prehoditi na skupni poti.

Občina Tržič se je srečevala z razvojnimi dokumenti že v času družbenega planiranja, ko je bil za obdobje 1981-1985 pripravljen Družbeni plan Občine Tržič. Za tem je sledil Družbeni plan Občine Tržič za obdobje 1986-1990 in Dolgoročni družbeni plan Občine Tržič za obdobje 1986-2000, ki je bil podprt tudi s strokovnimi podlagami za prostorski del družbenega plana. Navedeni dokumenti predstavljajo osnovo srednjeročnega programiranja razvoja na občinski ravni, ki pa žal na prelomu tisočletja ni bila novelirana in posodobljena v skladu z novo zakonodajo in sistemom razvojnega načrtovanja. Izhodišča teh dokumentov predstavljajo temelje za delo v prihodnosti pod pogojem da se investicije in posamezni projekti povežejo v skupne cilje, ki se bodo izvedbeno in finančno uresničevali v okviru načrtov razvojnih programov in letnih proračunov občine.

Z namenom povezati vse obstoječe usmeritve dokumentov ter identificirane projektne ideje in projekte v celovito politiko dolgoročnega razvoja občine, smo se v letu 2007 lotili izdelave strategije razvoja občine.

Osnovni namen strategije je:

- opredeliti dolgoročno smer razvoja občine in določiti osnovne prioritete;
- s širšim sodelovanjem pri pripravi dokumenta in njegovi obravnavi doseči širši družbeni konsenz o razvoju občine kot celote.

Dokument je razdeljen na več poglavij:

- **analiza stanja** prikazuje osnovne statistične podatke, pomembne za posamezna področja, ki jih je bilo mogoče pridobiti bodisi iz javnih baz podatkov bodisi iz internih evidenc občine, javnih zavodov, javnega podjetja in drugih inštitucij (podrobna analiza stanja je priloga dokumentu);
- **problemska analiza** je zbir vseh opredeljenih problemov posameznih področij;
- na podlagi analize stanja in problemske analize je bila izdelana **analiza prednosti in pomanjkljivosti ter priložnosti in nevarnosti (SWOT)**;
- **vizija** razvoja, skupaj s **cilji**, in **prioretetami, programi in ukrepi**, ki jih je potrebno uresničevati, predstavljajo osrednji del dokumenta.

Strategija je oblikovana za dolgoročno obdobje do leta 2020. Pri izdelavi Strategije razvoja občine Tržič so sodelovali predstavniki večine organizacij in institucij javnega sektorja občine, predstavniki organizacij, ki s svojim delovanjem pokrivajo širše območje, predstavniki gospodarstva, predstavniki odborov občinskega sveta občine, delavci občinske uprave in zainteresirana strokovna javnost.

2. KRATKA ANALIZA STANJA

Pričujoče poglavje se ukvarja z analizo obstoječega stanja v Občini Tržič. Podrobnejša analiza, ki je v prilogi 1 pokriva področje naravnega kapitala – trajnostni razvoj, okolje in prostor, razvoj podeželja in komunalna infrastruktura, področje fizičnega kapitala – tehnološkega napredka, podjetništva, inovativnosti in turizma in tretje področje, ki zajema socialni kapital – izobraževanje, kultura, šport, zaposlovanje, zdravstvo, otroško varstvo, varstvo starejših občanov in skrb za hendikepirane.

Tabela 1: Osnovni statistični podatki občine Tržič

	Tržič	% na Gorenjskem	% v Sloveniji
Število prebivalcev (31.12.2006)	15.315	7,69	0,77
Površina	155,4	7,15	0,77
Gostota prebivalcev (preb/km²)	98,6	107,52	100,41
Število oseb brez izobrazbe*	109	0,24	0,02
Število oseb z visoko izobrazbo	1.291	5,16	0,51
Povprečna bruto plača/zaposlenega (junij 2007)	1.024,94	82,76	81,3
Aktivno prebivalstvo(julij 2007)	3.957	5,13	0,43
Delovno aktivno prebivalstvo (julij 2007)	3.486	4,8	0,41
Število zaposlenih v podjetjih in drugih organizacijah (marec 2007)	3.051	4,63	0,40
Število zaposlenih pri samostojnih podjetnikih (marec 2007)	347	6,00	0,51
Število samostojnih podjetnikov(julij 2007)	311	7,28	0,67
Število brezposelnih (sept. 2007)	411	10,08	0,62
Število brezposelnih žensk (sept. 2007)	220	9,61	0,60
Stopnja registrirane brezposelnosti (% , sept. 07)	6,9	5,1	8,1
Število kmetov (marec 2007)	94	4,71	0,26
Število kmečkih gospodarstev	399	n.p.	n.p.
Število turistov	583	0,11	0,02
Število nočitev turistov	958	0,07	0,01
Število ležišč	191	0,99	0,24
Povprečna dolžina bivanja turistov (dni)	1,8	62,07	56,25

Viri: različne publikacije ZRSZ, SURS

*Podatek ni čisto primerljiv, saj v podatku za Gorenjsko in Slovenijo vključuje tudi osebe starejše od 15 let s končano osnovnošolsko izobrazbo.

Občina Tržič zavzema 155,4 km² ali 0,8% ozemlja Republike Slovenije. Na severu meji z Republiko Avstrijo in sicer po gorskem grebenu osrednjih Karavank, na zahodu meji na občini Žirovnica in Radovljica, na vzhodu na Jezersko in Preddvor ter na jugu na občini Kranj in Naklo. Ozemlje skoraj v celoti pripada porečju Tržiške Bistrice, le manjši del pripada porečju Kokre. Najvišja nadmorska višina je 2.133 m na Košutnikovem turnu in najnižja na 434 m. Severni del občine zavzemajo osrednje Karavanke, proti jugu se pokrajina znižuje v hribovje, najjužnejši del občine pa predstavljajo uravnave, ki pripadajo severnemu delu ljubljanske kotline in jih imenujemo Dobrave.

Gorati del občine prekinjajo večje in manjše doline, med katerimi so tri največje: dolina Tržiške Bistrice, dolina Mošenika in dolina Lomščice. Ostro alpsko podnebje, ki prevladuje v občini je posledica opisane gorske pokrajine in se kaže v dokaj nizkih temperaturah in nadpovprečni količini padavin.

Glede na lego občine je ta tudi več kot 70% pokrita z gozdom, kjer med drevesnimi vrstami prevladuje smreka.

Tržič leži ob glavni ljubeljski cesti, ki pelje iz Ljubljane in Kranja čez Ljubelj v Avstrijo. Od glavnega mesta je oddaljen samo 45 km, od mednarodnega letališča Brnik 20 km, avstrijska meja pa je oddaljena le 12 km. Dostopnost je enostavna in velika.

Demografski kazalci:

Občina Tržič tako po svoji površini kot deležu prebivalcev in njihovi poselitvi v odnosu do statistične regije Gorenjska in države predstavlja sorazmerno enak delež oziroma bistveno ne odstopa od njunega povprečja. Strukturna odstopanja v odnosu do regije in države se pojavijo pri deležu prebivalstva brez izobrazbe in z visoko izobrazbo. Vzrokov je več. Posebej jih navajamo v prilogi v poglavju analiza. Neizpodbitno dejstvo pa je, da bo potrebno največ naporov usmeriti v dvig povprečne izobrazbene ravni prebivalstva, kar bo kraju edino dolgoročno omogočalo boljšo konkurenčnost in zdrav razvoj. Poleg zagotavljanja boljših pogojev izobraževanja domače mladine ima Tržič zaradi svoje ugodne geografske lege in prometne povezanosti konkurenčno prednost v privabljanju mladih visoko izobraženih posameznikov in družin. Skratka kraj mora tako domačinom kot bodočim občanom zagotoviti boljše pogoje bivanja kot ostali kraji v regiji in državi.

Občina Tržič je imela v letu 2007 15.211 prebivalcev, kar je pomenilo neznamenit porast (za 1,5%) v primerjavi z letom 1999. Bolj zaskrbljujočo sliko pa daje starostna struktura prebivalstva, za katero je značilno staranje prebivalstva. Izobrazbena struktura prebivalstva kaže zgolj povprečno sliko v primerjavi s Slovenijo, kar pomeni, da ima večina (53%) srednješolsko izobrazbo (Slovenija 54,1%), v razredu prebivalstva z dodiplomsko oz. podiplomsko izobrazbo (10%) v primerjavi s Slovenijo, ko znaša ta delež 7,8% vsega prebivalstva, starega več kot 15 let pa kaže, da občina ima izobraženi kader, ki ga je potrebno aktivnejše vključiti v razvojne aktivnosti občine.

Gospodarstvo:

Gospodarska podoba nas danes uvršča na slabo pozicijo v regiji in državi. Strukturna nekonkurenčnost delovne sile, ki je bila v preteklosti vezana bolj ali manj na obutveno in tekstilno industrijo se spreminja prepočasi, večinoma pogojeno z dinamiko naravnih procesov človeka. Povprečna plača v Tržiču zaposlenega delavca dosega le dobre štiri petine regijske oziroma državne plače. Tudi delež nezaposlenosti je v našem kraju znatno višji kot je povprečje regije in države, dinamika zmanjševanja v preteklosti je bila v največji meri pogojena z ugodnim upokojevanjem in precej manj zaradi poklicnih prekvalifikacij. Tudi samo upadanje brezposelnosti je bilo v regiji daleč najpočasnejše. Industrije, kot jo je Tržič poznal v preteklosti ne bo več, predvsem zaradi sodobnih tehnoloških značilnosti in globalizacijskih tokov, ostaja pa veliko industrijsko degradiranega prostora, ki mora z novo rabo omogočiti zagon in razvoj novih malih in srednje velikih podjetij, temelječih na umskem delu.

V obdobju do 1996 je za občino Tržič značilno stalno upadanje števila poslovnih subjektov, ki se umiri šele okrog leta 1996, ko je zaznan porast do leta 2005, ki znaša kar 12%. Plače v občini so celotno obdobje pod gorenjskim in slovenskim poprečjem. Zaskrbljujoč je tudi podatek, povezan s številom aktivnega prebivalstva in delovno aktivnega prebivalstva, ki celotno proučevano obdobje pada (aktivno prebivalstvo za 8,1%, delovno aktivno prebivalstva pa za 8,3% v obdobju 1997-2005).

Podobno turizem ne kaže najbolj spodbudnih števil, čeprav ima Tržič zaradi raznolike naravne in kulturne dediščine večje možnosti razvoja ravno v turistični dejavnosti. Turizmu danes manjka predvsem več povezanosti med ključnimi partnerji ter ustvarjalnejši in drznejši pristopi pri njegovem trženju. Svetle izjeme v bližnji preteklosti te trditve zgolj potrjujejo.

Podrobnejša analiza s podatki, grafi in slikami se nahaja v Prilogi 1.

3. OCENA UČINKOVITOSTI RAZVOJNIH PROGRAMOV IN INVESTICIJ PRETEKLEGA OBDOBJA PO VSEBINSKIH PODROČJIH V OBDOBJU 1996 – 2005

Razvojni programi v analiziranem časovnem obdobju izkazujejo v prvih treh letih sicer stabilno programsko usmerjenost zastavljeno s politiko vodstva občine. Od leta 1999 dalje pa se pojavlja vedno večja stihija pri oblikovanju in izvajanju politik in samih programov. Takšne programske usmeritve in predvsem način dela imata za posledico tudi razraščanje »sirarskega« sindroma v proračunih posameznih let Občine Tržič. Dodatna zavora razvoja, ki pa je začela popuščati po letu 2000, je seveda tudi odmiranje podjetij v tradicionalnih gospodarskih panogah, obutveni in tekstilni. Slednji sta Tržič do sredine 80. let prejšnjega stoletja postavili na zemljevid najbolj razvitih in gospodarsko najmočnejših občin v Sloveniji.

Razvojno zaostajanje Tržiča v preteklosti se pokaže tudi z analizo dr. Jožeta P. Damijana iz EF UL, ki je bila objavljena v časopisu Finance v mesecu oktobru 2006. Tržič se v tej raziskavi¹ po skupni uspešnosti med 193 slovenskimi občinami uvršča na 67. mesto, na začetek druge tretjine vseh občin. Tržič se prav tako uvršča na 9. mesto izmed 17-ih gorenjskih občin. Skupna ugotovitev raziskave je, da se Tržič razvija z dinamiko, ki ohranja sedanje stanje, ni pa bilo narejenega koraka naprej, ki bi nas dvignil od stagnacije na mestu oziroma iz povprečja. Tržič se slabo odreže na področju poslovne privlačnosti in razvojne uspešnosti, boljše pa pri razvoju človeških virov in reševanju stanovanjskih problemov.

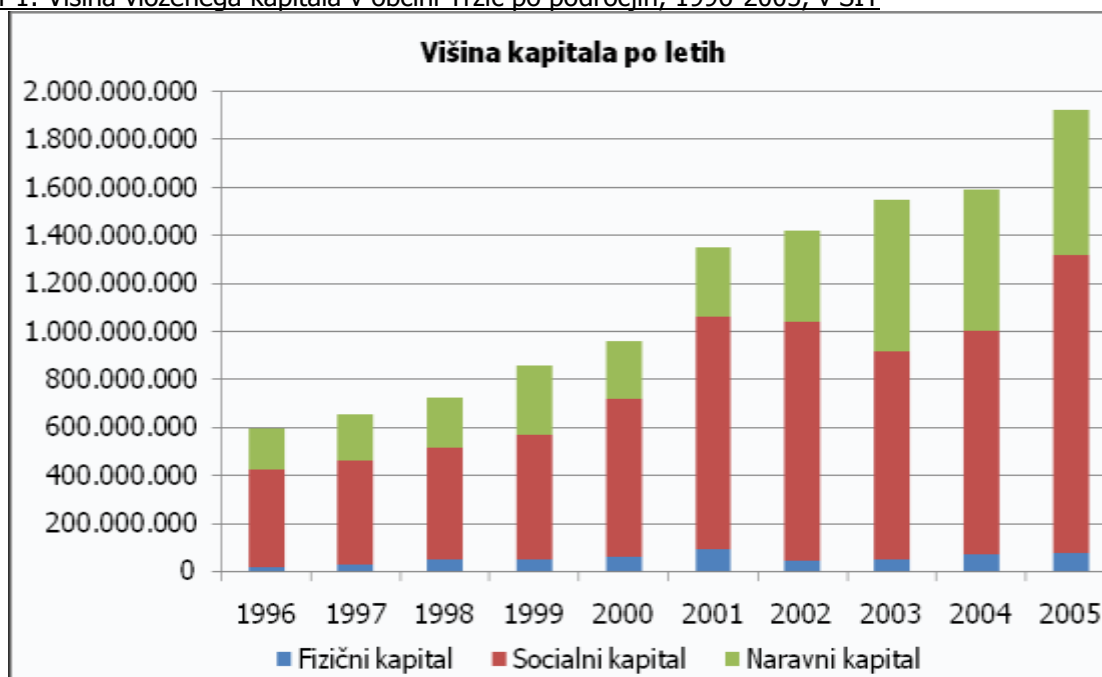
Razvojni razcvet pomeni več delovnih mest, več denarja za lokalno infrastrukturo in socialna stanovanja – s tem pa boljše življenje v prihodnje. Kdo ima najbolj uspešna podjetja, kdo je ustvaril največ delovnih mest, kdo gradi največ stanovanj, kam hodijo turisti so ključna vprašanja razvojne uspešnosti posamezne občine. Tržič je po indeksu razvojne uspešnosti (IRU) uvrščen na 72. mesto v Sloveniji (9. na Gorenjskem). Mnogi prosvetljeni župani si prizadevajo, kako izboljšati pogoje poslovanja za zdajšnja podjetja in privlačnost svoje občine za nova. Samo tako nastajajo boljša delovna mesta in se krepí kupna moč. Prek dohodnine priteka v občinske proračune več denarja, s katerim je mogoče financirati lokalne potrebe. Poslovna privlačnost Tržiča v preteklosti ni bila posebej zanimiva, saj nas raziskava uvršča na 127. mesto v Sloveniji in na 13. na Gorenjskem. Kot ugotavljamo tudi v analizi naravnega kapitala v Tržiču sicer so primerne površine za razvoj podjetništva, vendar je precejšnja ovira v lastništvu prostora, poleg tega pa tudi razne zaščite z vidika naravne in kulturne dediščine.

Najbolj uspešne skupnosti so v 20. stoletju prav zaradi velike odprtosti in uspešnosti pri privabljanju kvalificirane delovne sile in tujih znanstvenikov tudi najbolj napredovale. To politiko nadaljujejo tudi danes (primer ZDA, skandinavske dežele in vedno bolj tudi nekatere azijske). Družbe z večjim človeškim kapitalom danes rastejo hitreje in bodo v prihodnje še hitreje povečevale svojo konkurenčnost, zato se marsikateri župan trudi narediti kraj privlačen tudi za bivanje mladih in visoko izobraženih družin. Tržič se je po tem kazalniku v raziskavi znašel na 65. mestu v Sloveniji in na 6. na Gorenjskem. Politika in programi niso bili napačni, zagotovo pa bi bili lahko še bolj uspešni. Spremembe prostorskih aktov bistveno vplivajo na samo ponudbo stanovanj oziroma bivalnih enot. Tržič je v Sloveniji na 80. mestu na Gorenjskem pa na 6. po reševanju stanovanjske problematike. To niti ni najbolje, če vemo, da so bila zadnja stanovanja v blokovni gradnji zgrajena v letu 1994, kasneje pa se na trgu pojavljajo večinoma individualne gradnje oziroma se izvaja obnova stanovanjskih enot v mestnem jedru, kar pa ne vpliva bistveno na izboljševanje bivanjske privlačnosti za mlade in izobražene. Svoje seveda doda tudi bližina avtoceste, ki v tem obdobju močno pospeši rast cene za zazidljiva zemljišča oziroma vpliva na hitrejšo rast cene stanovanj.

V grafih je prikazana struktura sredstev za posamezna tri področja, ki nazorno prikazuje usmeritve in delovanje občinske oblasti v tem obdobju. Bežen pogled na prvi grafikon potrjuje rezultate omenjene raziskave, zato dejanska uvrstitev občine po posameznih indeksih in skupna uspešnost ni naključje. Je predvsem rezultat zavestnih odločitev, programov in politik v preteklosti.

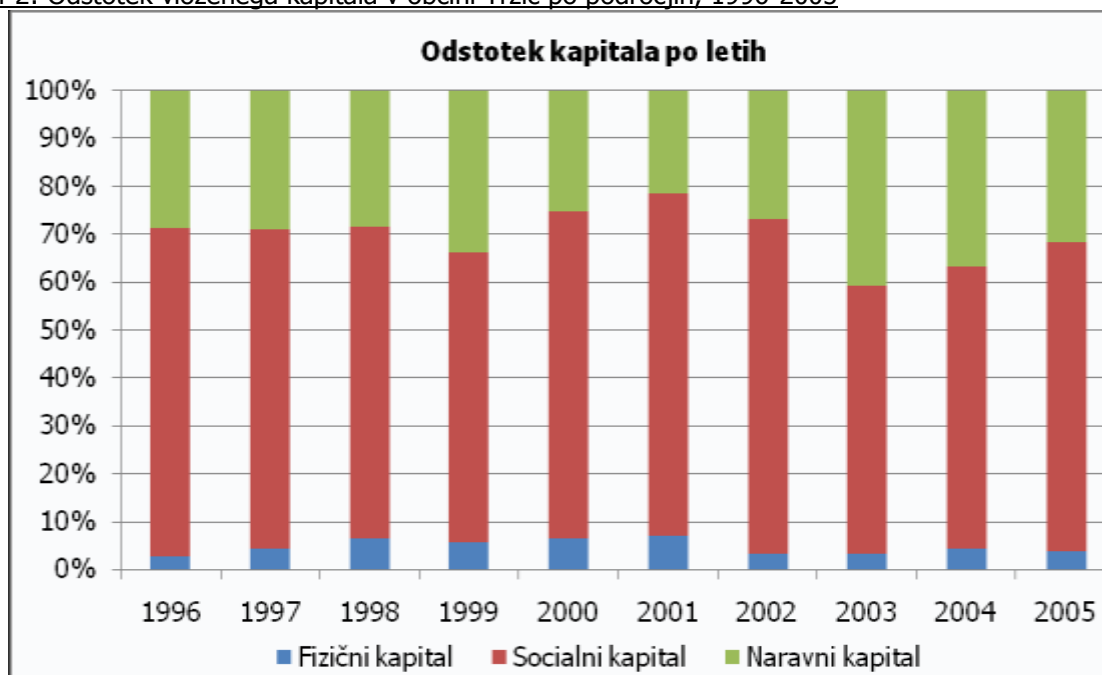
¹ Obdobje primerjave je od 2002 do vključno 2004.

Graf 1: Višina vložene kapitala v občini Tržič po področjih, 1996-2005, v SIT

Vir: Občina Tržič

Graf 2: Odstotek vložene kapitala v občini Tržič po področjih, 1996-2005

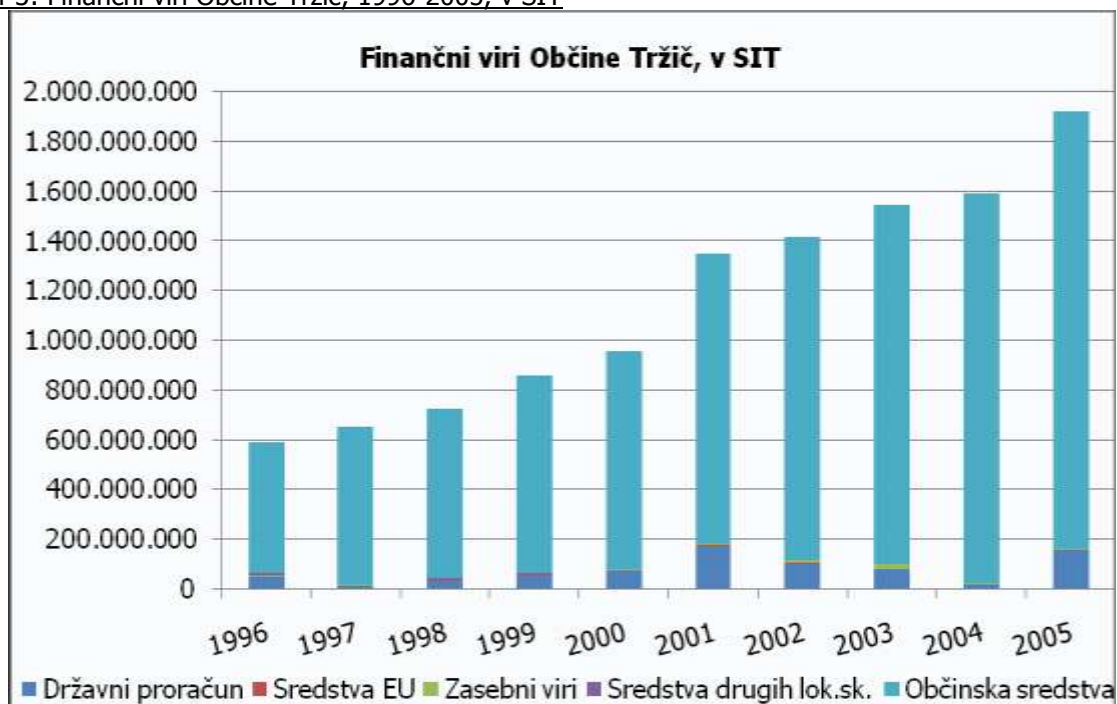
Vir: Občina Tržič

Največji delež med proračunskimi porabniki dosega socialni kapital, kjer je potrebno upoštevati, da je lokalna skupnost zakonsko dolžna izvajati minimalne socialne programe, ki pa so finančno vedno bolj obsežni. Zaradi dotrajanosti vodovodnega omrežja in nedograjenosti kanalizacijskega omrežja je bilo področje naravnega kapitala deležno vedno večjega proračunskega deleža, vendar so zaradi tega začeli zastajati nekateri dobri in začeti projekti v preteklosti (obvoznica mimo Tržiča). Razvoj naravnega kapitala je nujnost v prihodnjih letih, vendar ne samo z vidika vlaganj, temveč tudi z vidika trženjskih priložnosti in turistično gospodarskega razvoja. Najmanjši delež sredstev, ki pa leta 2002 pride na mizerno nizko raven in tam tudi ostane do danes, je področje fizičnega kapitala. Razvojno zaostajanje za najboljšimi in podjetniška neprilika Tržiča oblikujeta mesto v svoji postindustrijski podobi, ki svoje preobrazbe še ni zmoglo.

Grafikon o finančnih virih Občine Tržič prikazuje delež udeležbe finančnih virov glede na njihov izvor. Razvidno je, da je bila občina različno uspešna pri pridobivanju proračunskih virov z naslova državnih sredstev, kot manj uspešna pa se izkaže pri pridobivanju sredstev s strani EU-ja. Samo v letu 2003 se med omembe vrednimi finančnimi viri pojavijo tudi zasebni kapitalski viri. Vzrok gre deloma iskati tudi

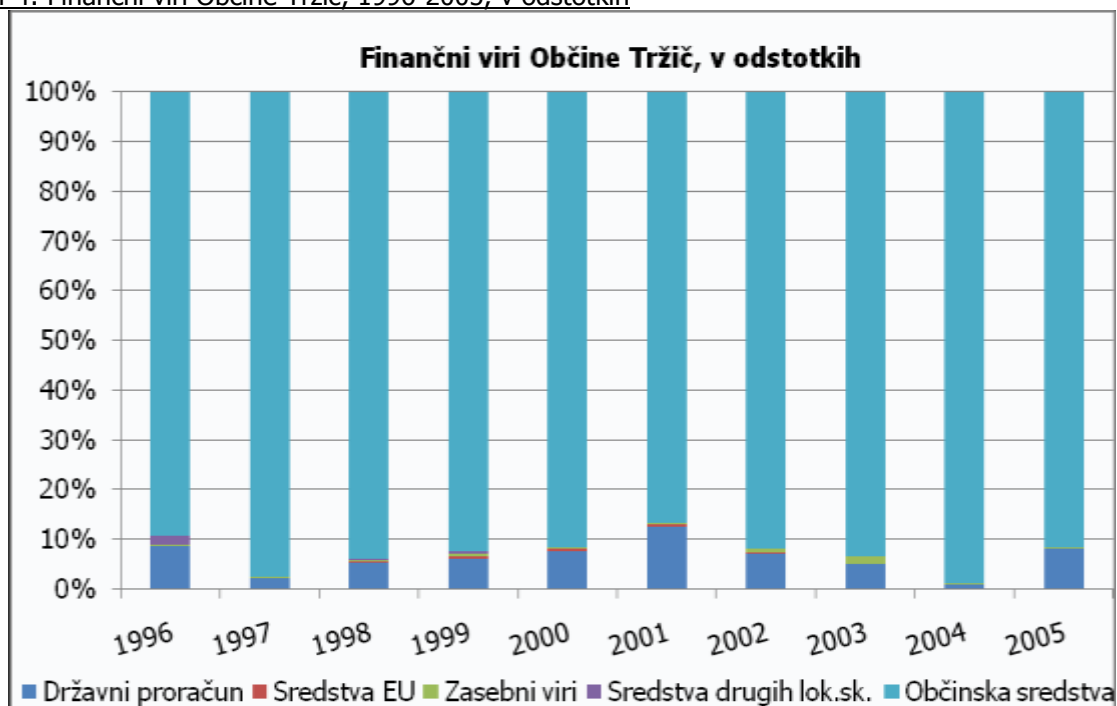
v neurejeni zakonodaji za skupna vlaganja javnih in zasebnih sredstev, kar pa je formula, ki jo razvite države v EU poznajo že dalj časa.

Graf 3: Finančni viri Občine Tržič, 1996-2005, v SIT

Vir: Občina Tržič.

Graf 4: Finančni viri Občine Tržič, 1996-2005, v odstotkih

Vir: Občina Tržič

Podrobnejša struktura porabe sredstev po posameznem letu in posameznem projektu je razvidno tudi iz priloge 2.

4. PROBLEMSKA ANALIZA

Problemska analiza je pripravljena na podlagi izvedenih delavnic, na katerih se je po posameznih področjih evidentirala najbolj pereča problematika. Natančnejše so predstavljeni problemi v tabeli po posameznem sklopu, v nadaljevanju pa izpostavljam najpomembnejše.

Razvoj je vedno povezan s porajanjem novih idej, ki se razvijejo v projekte in programe ter največkrat tudi s finančnimi sredstvi. V procesu pripravljanja strategije se je izkazalo, da obstaja množica projektnih idej, vendar pa je njihova realizacija ovirana največkrat tudi onemogočena zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, zaradi neurejenih premoženjsko pravnih zadev in zaradi pomanjkanja znanja in ustreznega strokovnega kadra za izvajanje razvojnih projektov.

Največkrat poudarjena problematika se nanaša na pomanjkanje sodelovanja med nosilci posameznih dejavnosti, pomanjkanje komunikacij in pretoka informacij ter nepovezanost posameznih aktivnosti. Posledično gre za zanemarjanje sinergijskih učinkov, ki jih dobro sodelovanje pri izvajanju razvojnih projektov lahko prinese. Občina ima sorazmerno dobro razvito javno infrastrukturo, vendar je večinoma stara, potrebna obnove ali nadgradnje. To povzroči zahtevo po velikih sredstvih za investicijsko vzdrževanje in dodatna vlaganja, finančne možnosti za normalno vzdrževanje celotnega sistema pa so zelo majhne. Na področju fizičnega kapitala, kjer je razvoj večinoma odvisen od zasebne iniciative, je posebej izraženo pomanjkanje razvojne in podjetniške iniciative in podjetniških idej. Na področju socialnega kapitala je predvsem izpostavljena problematika financiranja delovanja in investicijskega vzdrževanja institucij ter nezmožnost izvedbe razvojnih projektov brez finančne pomoči države, občine ali zasebnih virov.

Glede na analizo stanja in problemsko analizo je največji problem, **če se nič ne spremeni!**

NARAVNI KAPITAL	FIZIČNI KAPITAL	SOCIALNI KAPITAL
<ul style="list-style-type: none"> • Nedefinirani in neizdelani koncepti razvoja posameznih območij v občini; • Ni izdelanih potencialov obnovljivih virov (sončno sevanje, hitrost vetra, temperature tal, pretoki rek-delno so); • Ni (oz. malo) informacij za občane (informativni listi, brošure, delavnice); • Z odlašanjem izvedbe ideje o posnetju dediščine se le ta izgublja, Tržič pa je ne uporablja za svojo promocijo; • Starost in slabo stanje sistemov (vodovodno omrežje in objekti, kanalizacijsko omrežje) ter njihova poddimenzioniranost; • Neizkoriščen vodni potencial; • Neustrezno odvajanje padavinskih voda (zastarelost odvodnih kanalov, nenadzorovano odvajanje padavinskih voda); • Potrebna izgradnja čistilne naprave; • Potrebno urediti odlaganje odpadkov; • Nezadostna infrastruktura na področju zbiranja odpadkov 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepovezanost razvojnih in podpornih institucij za pomoč podjetnikom; • Slabo razvita medpodjetniška mreža; • Pomanjkanje ustreznih virov financiranja razvojnih in podjetniških idej; • Slabo sodelovanje in nepovezanost med javnim in zasebnim sektorjem; • Slabo in počasno prilagajanje novim gospodarskim in socialnim razmeram v lokalnem in širšem okolju; • Slabo razvita podjetniška iniciativa in pomanjkanje podjetniških idej; • Ni ustrezne promocije kadrovskega potreb tržiškega gospodarstva; • Kmetijstvo ni povezano z razvojem turizma (dopolnilne dejavnosti - zapleteni birokratski postopki, strogi pogoji, ki jih morajo nosilci izpolnjevati) in premalo usmerjeno v trženje končnih kmetijskih proizvodov; • Nemotiviranost lokalnega prebivalstva; • Slaba podjetniška tradicija; 	<ul style="list-style-type: none"> • Premalo sodelovanja med institucijami, ki delujejo na družbenem področju; • Slaba umeščenost izobraževanja odraslih v lokalno skupnost; • Znanje v naši okolici še ni vrednota; • Izguba tistih ljudi, ki so delo opravljali prostovoljno; • Ni informacij o potrebah po delovnih mestih in možnostih za štipendije; • Finančne omejitve oz. težave, ki lahko zavirajo ali onemogočijo projekte; • Neustrezni prostorski pogoji za delovanje knjižnice, muzeja in pomanjkanje prostora za materialno varstvo gradiva; • Visoki materialni stroški društev in organizacij na področjih športa, kulture... • Pomanjkanje sodelovanja pri določanju in oblikovanju posameznih izobraževalnih programov med šolami in gospodarstvom glede na potrebe; • Neuskaljene potrebe po izobraževanju odraslih glede

<p>(premalo zabojnikov, premalo otokov za ločeno zbiranje odpadkov...);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vprašanje možnosti odlaganja odpadkov na deponiji po letu 2008; • Slabo stanje cest in gozdnih poti na posameznih delih; • Obseg, namen, dejanska raba in urejenost zelenih površin; • Neustrezni in neuskklajeni prostorsko izvedbeni akti glede na potrebe; • Ni izdelanih celovitih ocen ogroženosti pred naravnimi nesrečami; • Pomanjkljiva komunalna opremljenost območij namenjenih proizvodnim dejavnostim. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pomanjkanje ustreznih kadrov; • Odliv mladih, izobraženih kadrov; • Nekonkurenčna ponudba poslovnih lokacij; • Pomanjkanje novih – zasebnih investicij. 	<p>na potrebe lokalnega okolja;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pomanjkanje programov in interesa za neformalno izobraževanje; • Visoka stopnja brezposelnosti in njeno prepočasno upadanje v odnosu na regijo in državo; • Slaba motivacija in interes brezposelnih; • Problematika strukture brezposelnih; • Naraščanje potreb po socialnih programih za posamezne ciljne skupine (mladi, osebe z motnjami v duševnem in telesnem razvoju, žrtve nasilja, itd); • Porast odvisnosti; • Naraščanje potreb po namestitvi v dom za starejše; • Zagotavljanje prostorskih in kadrovske kapacitete glede na potrebe; • Predvideno pomanjkanje zdravnikov specializantov posameznih vej medicine v bližnji prihodnosti (ortodont, specialisti medicine dela, itd); • Pomanjkanje športnih programov, ki bodo dostopni širši populaciji.
--	--	--

V problemski analizi je potrebno posebej poudariti problematiko možnosti zagotavljanja zadostne višine razvojnih sredstev v okviru občinskega proračuna. Analize namreč kažejo, da zakonske in druge zahteve, ki v okviru občinskega proračuna predstavljajo zakonsko določene obveznosti zagotavljanja sredstev za posamezne namene v občinskem proračunu, stalno naraščajo, še več, rastejo z bistveno večjo stopnjo rasti kot prihodki proračuna. Slednje pomeni, da se konstantno zmanjšujejo tudi razpoložljiva razvojna sredstva (in sredstva, potrebna za vzdrževanje javnega premoženja). Takšni trendi pa bodo povzročili v bližnji prihodnosti zaustavitev razvoja (če ne bo bistvenih sprememb), kajti lokalna skupnost ne bo sposobna zagotavljati niti lastne udeležbe v tistih primerih, ko bi lahko pridobila ustrezna sofinanciranja za izvedbo posameznih projektov in programov.

5. ANALIZA PREDNOSTI IN POMANJKLIVOSTI, PRILOŽNOSTI IN NEVARNOSTI – SWOT ANALIZA

Na podlagi analize stanja in opredeljene problematike so v nadaljevanju predstavljene prednosti, pomanjkljivosti, priložnosti in nevarnosti (SWOT) za občino kot celoto in posamezna področja. Natančnejše analize so predstavljene v tabeli.

Kot najpomembnejše ugotovljene priložnosti območja vidimo v: učinkoviti izrabi razvojnih potencialov (človeških, naravnih, kulturnih, zgodovinskih), prodornejšem vključevanju občine v širše povezave in proaktivnim pristopom k izkoriščanju možnosti pridobivanja razpoložljivih zunanjih virov financiranja razvojnih projektov. Priložnosti pa bodo bolj ali manj izkoriščene le v primeru, če bo na razpolago dovolj strokovnega kadra z ustreznimi novimi znanji in bo na območju na vseh ravneh obstajal interes tako za sodelovanje kot tudi za izvajanje projektov in programov.

NARAVNI KAPITAL	
Lega in splošne značilnosti občine	
PREDNOSTI	POMANJKLIVOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Odlična prometna lega: <ul style="list-style-type: none"> ○ bližina meje z Avstrijo; ○ bližina večjih mest: Kranj, Radovljica, Ljubljana; ○ bližina letališča; ○ bližina AC; ○ železnica v Podnartu in Kranju. • Poseljenost glavnih zaselkov Tržič in Bistrica imata dolgoročni koncept. • Opustitev mednarodnega mejnega prehoda Ljubelj zaradi skupnega teritorija EU. • Cena zemljišč za pozidavo je nižja kot drugod v Sloveniji. • Proste zmogljivosti za naselitev znotraj območij, ki so že komunalno opremljena. • Možnost pridobitve zemljišč od Sklada kmetijskih zemljišč. • Široko soglasje o razvojnem konceptu občine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Naraščajoče razvojne razlike z ostalimi občinami (Jesenice, Škofija Loka). • Kotlinska lega. • Nevarnost neustrezne obremenitve prostora glede na naravne danosti. • Dolgotrajni in zahtevni postopki pri spreminjanju prostorskega plana. • Nezainteresirani lastniki za prodajo zemljišč. • Dolgotrajni postopki denacionalizacije. • Administrativne ovire za domača in tuja vlaganja in nedorečenost izvedbe projektov javno-zasebnega partnerstva. • Občina je bila brez dogovorjene razvojne strategije s preveč finančno zahtevnimi investicijskimi prioritetami (kanalizacija, šola, vodovod). • Premalo obveščanja za občane. • Slaba kupna moč.
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Povečane lokacijske prednosti ob vstopu v EU. • Poln izkoristek lokalnega razvojnega potenciala. • Vzpostavljena institucionalna struktura za spodbujanje razvojnega potenciala v občini in regiji. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stanje proračunskega primanjkljaja občine in pomanjkanje javnih sredstev za vzdrževanje javnih infrastrukturnih objektov. • Prenašanje državnih finančnih bremen na lokalno skupnost. • Prevlada sosednjih središč v Sloveniji in čez mejo. • Naraščajoče razvojne razlike v državi in delitev na pokrajine, za katere je slabo pripravljen prenos nekaterih upravnih funkcij na raven pokrajin.
Gospodarska infrastruktura in stanje okolja	
PREDNOSTI	POMANJKLIVOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Veliki potenciali za izkoriščanje obnovljivih virov energije in večjo učinkovitost rabe energije. • Energetska samozadostnost. • Dobre lokacije za izkoriščanje sončne energije. • Izboljšanje okoljske infrastrukture. • Bogata naravna dediščina: <ul style="list-style-type: none"> ○ Vodnatost potoka Bistrica z Mošenikom in pritoki 	<ul style="list-style-type: none"> • Nekoordiniran razvoj posameznih vrst infrastrukture in prometnih zmogljivosti. • Večanje količine odpadkov, propadanje vodnih virov, degradacija območij in zmanjšanje biološke raznovrstnosti. • Velike izgube vodnih virov oz. neizkoriščenost. • Nepridobljena vodna dovoljenja. • Ni izdelane hidrološke karte ranljivosti vodnih virov. • Nepovezanost vodovodnega omrežja. • Potrebne lastne vrtine.

<ul style="list-style-type: none"> ○ Poraščenost z gozdom • Trženje vodnih virov. • Ohranjenost okolja zaradi nepozidanosti. • Modernizacija železniške infrastrukture na gorenjskem (Bričnik). • Ustvarjanje logističnih centrov. • Začet projekt obvoznice v centru mesta. • Povpraševanje po urejenih kolesarskih poteh ob cestnih povezavah in gorskih kolesarskih poteh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zaraščanje visokogorskih pašnikov. • Zahteve po regijskem zbiranju odpadkov. • Zaprte gorske gozdne ceste. • Pomanjkanje parkirnih prostorov. • Slaba cestna infrastruktura. • Nekatero asfaltirane ceste ne ustrezajo normativom za transportni promet.
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Vzdrževanje sorazmerno visokih standardov kakovosti okolja in socialne varnosti. • Uvajanje obnovljivih virov energije. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedorečeno regijsko odlagališče odpadkov. • Vodotoki povzročajo škodo ob nalivih. • Hitra pot vode zaradi konfiguracije terena in propustnost terena.
Razvoj kmetijstva, gozdarstva in razvoj podeželja	
PREDNOSTI	POMANJKLJIVOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Neizkoriščeni objekti in opuščanje zemljišč na podeželju. • Raznovrstnost podeželskih območij, privlačno podeželje, raznovrstne podeželske značilnosti. • Nizka raven onesnaževanja, ohranjena kulturna pokrajina. • Večina kmetijskih zemljišč v lasti družinskih kmetij. • Povečano povpraševanje po izdelkih in storitvah, ki jih zagotavljajo dodatne dejavnosti na kmetijah. • Gozdarstvo, ki ohranja vse funkcije gozda (ekološke, socialne in produktivne). • Večja stabilnost in ekološka vrednost gozdov. • Navezanost ljudi na prostor. • Ugodni pogoji za zelenjadarstvo, vrtnarstvo. • Obstoj subvencij za pospeševanje kmetijstva v občini in na državi ter viri EU. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nekonkurenčna kmetijska struktura in razdrobljenost kmetijskih zemljišč. • Trajno upadanje prihodka iz kmetijskih dejavnosti. • Omejene možnosti za korenite strukturne premike v kmetijstvu. • Naraščajoče število lastnikov gozdov. • Manjši dohodek iz gozdarstva. • Pomanjkanje interesa za izboljšanje gospodarjenja z gozdovi. • Male kmetije propadajo – potrebne preusmeritve in dodatne dejavnosti (turizem, domača obrt, storitve). • Neugodna starostna struktura lastnikov kmetij - mladi prepozno dobijo v last kmetije. • Premalo podjetniškega znanja in poznavanj sodobnih trendov na kmetijah. • Pomanjkanje znanj o investicijah na kmetiji. • Slaba medsebojna povezanost kmetov in kmetijskih zadrug ter podjetij na skupnih projektih. • Premalo razvitih dopolnilnih dejavnosti. • Nezadostna in neustrezna opremljenost lastnikov gozdov za delo v gozdu. • Ponekod neurejena kmetijska gospodarstva. • Dopolnilne dejavnosti na kmetijah niso razvite.
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Nacionalni konsenz o pomembni vlogi razvoja podeželja. • Možnosti za prodor na tržne niše (ekološka pridelava, kakovostni izdelki, izdelki z geografskim poreklom). • Povečevanje možnosti za prodor na tržne niše z ustvarjanjem alternativnih/dodatnih virov dohodka na kmetijah. • Povečanje ekološke in gospodarske vrednosti zasebnih gozdov. • Uporaba novih ekološko trdnih gozdarskih tehnologij. • Grupiranje pridelovalcev za skupen nastop na trgu. • Izboljšanje trženja gozdarskih izdelkov iz zasebnih gozdov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opuščanje kmetijske pridelave vodi v manjše število podeželskega prebivalstva in slabši videz kulturne pokrajine. • Povečani socialni pritiski zaradi nemobilnosti na trgu dela v kmetijstvu. • Pomanjkljivo znanje o trajnostnem gozdarstvu pri lastnikih gozdov.

FIZIČNI KAPITAL	
Podjetniški sektor in poslovno okolje	
PREDNOSTI	POMANJKLJIVOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Industrijska tradicija in razvita industrijska infrastruktura. • Povečan pomen tehnologije in znanja v procesih razvoja. • Ugodna velikostna struktura podjetij. • Potrošniški potencial večjih mest v okolici. • Povpraševanje po poslovnih površinah. • Urejena poslovno-obrtna cona, a brez dolgoročne vizije/koncepta s stanovanjskimi objekti. • Obstoj zadostnega obsega zemljišč, prostorov za podjetniške dejavnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nadaljnje počasno prestrukturiranje v smeri večje dodane vrednosti v industriji. • Počasni procesi uvajanja korporacijskega vodenja v podjetjih. • Nizek delež dejavnosti z višjo dodano vrednostjo in inovativnih podjetij. • Nestimulativna klima za investicije in ustanavljanje novih podjetij. • Ovire pri pridobivanju primernih poslovnih prostorov (administrativne ovire, cene) in pomanjkanje poslovnih površin. • Slabo razvita podjetniška iniciativa. • Dnevne migracije občanov na delovna mesta v druge občine, predvsem izobraženih. • Delovno intenzivna struktura gospodarstva. • Premalo komuniciranja in pretoka informacij med lokalno skupnostjo in podjetniki. • Slabo sodelovanje med podjetniki in podjetji v občini. • Nepovezanost podpornih institucij za pomoč podjetnikom. • Premalo povezovanja gospodarstva in politike v regionalnem prostoru. • Konzervativno lokalno okolje glede donosnih dejavnosti (zabava, zdravje,...). • Pomanjkanje informacij in znanj o pridobivanju informacij o trendih, programih.
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Obstoj subvencij, ugodnih kreditov za mala in srednje velika podjetja in nova delovna mesta. • Pospešitev prestrukturiranja v smeri dejavnosti z večjo dodano vrednostjo v proizvodnem in storitvenem sektorju. • Povečanje obsega domačega in tujega investiranja. • Intenziviranje usposabljanja v podjetjih. • Intenzivnejša uporaba informacijske in komunikacijske tehnologije v gospodarstvu. • Spodbujanje sodelovanja in prenosa rezultatov R&R in kadrov med akademsko sfero in gospodarstvom. • Razvoj finančnih instrumentov investiranja. • Izboljšanje investicijske klime. • Ustvarjanje infrastrukturnih pogojev za ustanovitev novih podjetij. 	<ul style="list-style-type: none"> • Družbene vrednote ne podpirajo podjetništva. • Administrativne ovire za vlaganja. • Tehnološko zaostajanje zaradi premajhnih vlaganj podjetij. • Počasno prestrukturiranje večjih podjetij. • Slabo razvita podjetniška in inovacijska kultura. • Neustrezna struktura raziskav in razvoja; dejavnosti raziskav in razvoja v javnem in zasebnem sektorju niso usklajene.
Turizem	
PREDNOSTI	POMANJKLJIVOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Naravna, kulturna in tehniška dediščina v občini. • Nadgradnja vzpostavljenega čezmejnega sodelovanja z Avstrijo. • Tradicionalno prepoznavne prireditve (MINFOS, Šušarska nedelja, Gregorjevo, Hrastov memorial ...). • Obstoj TIC-a. • Vzpostavljena infrastruktura za športno, kulturne in družabne prireditve (dvorana 	<ul style="list-style-type: none"> • Slaba struktura prenočitvenih kapacitet v občini. • Prenehanje delovanja več turističnih obratov. • Nepovezanost, neprepoznavnost turistične ponudbe. • Zastarele naprave za zimski turizem. • Nizka izobrazbena struktura na področju turizma. • Slaba povezanost institucij, ki se ukvarjajo s turizmom. • Nekakovostna gostinska ponudba. • Pomanjkanje interesa lokalnega prebivalstva za razvoj turistične dejavnosti.

<p>tržiških olimpijcev, kulturna dvorana Tržič, grič sv. Jožefa, atrij občine, letno kopališče, smučišče Zelenica,...).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obogatitev ponudbe muzeja z dodatnimi dejavnostmi 	<ul style="list-style-type: none"> • Naravovarstvene omejitve.
<p>PRILOŽNOSTI</p>	<p>NEVARNOSTI</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Tržič, Gorenjska in Slovenija je še vedno sorazmerno neodkrita in netradicionalna turistična destinacija v srednji Evropi. • Skupni nastop domačih turističnih ponudnikov. • Integracija turistične ponudbe s turistično ponudbo regije. • Športno-rekreativni in etnološki turizem ... 	<ul style="list-style-type: none"> • Neizkoriščena tehnična dediščina lahko propade. • Slabo poznavanje Tržiča kot turistične destinacije in močna konkurenca uveljavljenih sosednjih občin. • Pomanjkanje znanih in razvitih turističnih proizvodov. • Razpršena turistična ponudba in zastarela infrastruktura.

SOCIALNI KAPITAL	
Človeški viri in socialno stanje	
PREDNOSTI	POMANJKLJIVOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Krepitev socialnega dialoga in partnerstva. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nizka stopnja zaposlenosti starejših delavcev (nad 55 leti starosti). • Regionalne in lokalne razlike v brezposelnosti. • Neustrezna izobrazbena struktura (premalo tehničnih profilov).
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • Višja izobrazbena in kvalifikacijska raven pri mladi generaciji. • Rast števila delovnih mest v storitvenem sektorju. • Rast števila delovnih mest v sektorju manjših podjetij. • Vedno večja prilagodljivost trga delovne sile. • Prazni prostori in objekti v občinski lasti. • Uporaba športne dvorane tudi za kulturo in otroke. • Sofinanciranje države pri nakupu knjižničnega gradiva in opreme. • Sodelovanje športne zveze z društvi in nacionalnim nivojem (MŠŠ). 	<ul style="list-style-type: none"> • Nadaljnja nevarnost večjega bega možganov. • Neugodna izobrazbena struktura prebivalstva glede dosežene stopnje izobrazbe (pri starejših delavcih, nad 40 leti starosti), kar zmanjšuje njihove možnosti zaposlitve in mobilnost. • Nizka vključenost v vseživljenjsko učenje. • Funkcionalna pismenost pri starostni skupini 16–65 let. • Visok osip in ponavljanje v srednjem in terciarnem izobraževanju. • Prilagodljivost programov poklicnega izobraževanja in usposabljanja potrebam trga dela. • Neravnotežje med ponudbo tehnično in družboslovno izobraženih kadrov na trgu dela. • Pomanjkanje visokokvalificiranih delavcev in strokovnjakov. • Velike razlike med regijami glede zaloge in tokov izobrazbenega kapitala (kapitala znanja) in mreže institucij za izobraževanje/učenje. • Zmanjševanje zaposlovanja v delovno intenzivnih panogah. • Zmanjševanje zaposlovanja v srednjih in velikih podjetjih. • Dolgotrajna brezposelnost – visoka tveganja socialne izključitve. • Oblikovanje lokalne samouprave še ni zaključeno, regije kot druga raven samouprave še niso bile oblikovane in preveč pristojnosti je centraliziranih na nacionalni ravni. • Kulturni dogodki, ustvarjalnost in izobraževanje se čedalje bolj koncentrirajo v urbanih območjih; • Delovanje regionalnih razvojnih institucij je treba učinkovito nadzorovati – nevarnost "iskanja zvez"; • Slaba udeležba gospodarskega in javnega sektorja v regionalnem načrtovanju. • Pomanjkljiva, omejujoča in nestimulativna zakonodaja za delovanje javnih zavodov.

6. VIZIJA RAZVOJA TRŽIČA

»Tržič bo postalo najprijetnejše mesto v Sloveniji.«

Tržič bomo gradili kot dinamično razvijajočo se skupnost v osrčju Karavank, kjer bomo trajnostno razvijali bogato, raznoliko in ohranjeno alpsko krajino za zdravo in varno bivanje. Tržič bo mesto z dovršeno kulturno dediščino in sodobno športno-rekreativno infrastrukturo za sprostitev ter obiskovanje. Za razvoj gospodarstva bomo poskrbeli s povečevanjem podjetniških priložnosti za mala in srednje velika podjetja ter razvojem trajnostnega turizma.

7. CILJI

NARAVNI KAPITAL

Splošen cilj:

Vzdržen prostorski in okoljski razvoj z izgradnjo sistema javne infrastrukture, ki bo izhajala iz kriterijev varnosti, racionalne rabe naravnih virov ter varovanja okolja za zadovoljitev sedanjih in prihodnjih generacij.

Posebni cilji:

- skladen in sonaravni razvoj ter racionalna raba prostora z ohranjanjem alpske krajine;
- ohranjanje in aktivna promocija naravne dediščine;
- policentričen razvoj občine;
- ustvarjanje pogojev za kakovostno in varno življenje;
- navezovanje na hitro železniško povezavo med Ljubljano in Celovcem;
- spodbujanje ekološke in energetske ozaveščenosti prebivalstva;
- načrtovanje in izvajanje stanovanjske politike v skladu z razvojnimi potrebami;
- ohranjanje in povečevanje vrednosti občinskega premoženja;
- spodbujanje učinkovitejše rabe gozdnih površin;
- povečevanje učinkovitosti kmetijstva z izboljševanjem agrarne strukture, spodbujanjem ekološkega kmetovanja, izobraževanjem nosilcev kmetijske dejavnosti in kakovostnejšo svetovalno podporo.

FIZIČNI KAPITAL

Splošen cilj:

Razvijanje raznovrstne konkurenčne gospodarske strukture, skladno z globalnimi razvojnimi trendi.

Posebni cilji:

- spodbujanje in uvajanje javno zasebnega partnerstva skladno z interesi in možnostmi;
- dinamični razvoj podjetništva z usmeritvami v sodobne tehnološke dejavnosti;
- spodbujanje razvoja lokalne gospodarske mreže z ustvarjanjem medsebojnega zaupanja in podjetniške kulture;
- spodbujanje partnerskega dinamičnega razvoja sonaravnega in doživljajskega turizma pod skupno blagovno znamko;
- spodbujanje razvoja storitvenih dejavnosti;
- spodbujanje ciljnih skupin prebivalstva za samozaposlovanje in podjetniško kariero;
- doseganje višje gospodarske rasti na prebivalca od povprečja regije in države.

SOCIALNI KAPITAL

Splošen cilj:

Vzpostavljanje učinkovitega sistema razvoja človeških virov, izboljševanja kakovosti življenja prebivalcev, spodbujanja solidarnosti ter krepitve lastne identitete in pripadnosti ob promociji tradicionalnih vrednot skupnosti.

Posebni cilji:

- zviševanje deleža visoko izobraženega prebivalstva in ustvarjanje priložnosti za njihovo aktivno udeležbo;
- spodbujanje izobraževanja in usposabljanja zaposlenih in drugih skupin prebivalstva v konceptu vseživljenjskega učenja;
- povezovanje javnega sektorja, gospodarstva in civilne družbe za vzdržen razvoj lokalne skupnosti;
- zagotavljanje kakovostnih zdravstvenih storitev in socialnega varstva;
- zagotavljanje pogojev in spodbujanje kakovostnega preživljanja prostega časa mladih;
- zagotavljanje infrastrukture in programov storitev v kulturi in športu za potrebe občanov;
- ohranjanje in aktivna promocija kulturne in tehniške dediščine;
- aktivno vključevanje v razvojne aktivnosti in povezovanje v širšem regijskem in čezmejnem prostoru;
- ohranjanje in aktivna promocija tradicije občine in njenega prebivalstva;
- izboljševanje in hitrejše prilaganje javnih storitev;
- razvijanjem sodobnega IKT omrežja, ki bo podpora družbenemu in ekonomskemu okolju;
- spodbujanje razvoja e-izobraževanja in širjenje e-kulture.

8. PRIORITETE IN UKREPI URESNIČEVANJA RAZVOJA

NARAVNI KAPITAL			
Usmeritev	Prioriteta	Program	Ukrep
Trajnostni razvoj	Varstvo okolja	vodooskrba	1. skupni pristop upravljanja z vodnimi viri (odlok o pitni vodi, hidrološka karta ranljivosti, vodna dovoljenja..) 2. investicije v vodno omrežje 3. prodaja vode sosednjim občinam (regijski vodovod)
		odvajanje in čiščenje odpadnih voda	4. izgradnja kanalizacijskega sistema 5. izgradnja čistilne naprave 6. koncept izgradnje malih čistilnih naprav
		ravnanje z odpadki	7. osveščanje občanov 8. izgradnja eko otokov 9. sodelovanje v medobčinskem projektu regijskega odlagališča CERO
		preprečevanje naravnih in drugih nesreč	10. analiza stanja potencialnih nevarnih mest in priprava sanacijskega načrta (povodnji, plazovi) 11. sodelovanje vseh akterjev na področju zaščite in reševanja na lokalnem in regionalnem nivoju 12. zagotavljanje pogojev za ustrezno izvajanje varstva in reševanje pred naravnimi nesrečami 13. sanacije vodnih in plazovitih območij zagotavljanje požarne varnosti (investicije in nabave za delovanje gasilskih društev)
		energetska samozadostnost	14. osveščanje o smotrni rabi energije 15. študija energetske preskrbe občine v prihodnosti 16. primerjalna analiza obnovljivih virov energije za energetska samozadostnost občine 17. razvoj malih hidroelektrarn na Tržiški Bistrici in Mošeniku
	Infrastruktura	cestna infrastruktura	18. dokončanje obvoznice 19. izboljšave in obnove lokalnih cest 20. ureditev javnih poti 21. obnove, preplastitve, razširitve in vzdrževanje lokalnih cest in javnih poti
		ostala infrastruktura oz. urejanje javnih površin	22. javna razsvetljava 23. ureditev pločnikov, rekreativnih stez 24. ureditev označb in znakov 25. ureditev sprehajalnih poti 26. ureditev pretočnosti križišč (semaforji, krožišča) 27. ureditev zelenic, parkov 28. ureditev javnih stranišč

		športno turistična infrastruktura	29. kolesarska infrastruktura 30. postajališča za avtodome, parkirišča za pohodništvo	
		mirujoči promet	31. ureditev parkirnih površin 32. izgradnja parkirnih hiš	
		železniška infrastruktura	33. železniška povezava Ljubljana-Celovec	
	prostor	regeneracija industrijskih površin	34. komunalno opremljanje 35. promocija in javno zasebno sodelovanje	
		stanovanjske površine	36. upravljanje neprofitnih stanovanj 37. zagotavljanje pogojev za neprofitno stanovanjsko gradnjo	
		strateška dokumentacija	38. občinski prostorski načrt in občinski podrobni prostorski načrt 39. program opremljanja stavbnih zemljišč	
	Razvoj podeželja	Ekološko kmetovanje	usmerjanje, osveščanje in spodbujanje	40. svetovanje, seminarji in pomoč pri razpisih
		Dopolnilne dejavnosti	kmetijski pridelki in proizvodi	41. tržnica lokalnih proizvodov
			lokalno tipične jedi	42. promocijske aktivnosti

FIZIČNI KAPITAL			
Usmeritev	Prioriteta	Program	Ukrep
Tehnološki razvoj, podjetništvo in inovativnost	Pospoševanje podjetništva	podporni mehanizmi podjetništva	43. poslovne storitve 44. finančni mehanizmi 45. informiranje in obveščanje 46. spodbujanje sodelovanja 47. srečanja tržiških gospodarstvenikov
		ponudba poslovnih lokacij in prostorov	48. koncept razvoja poslovno obrtne cone 49. promocija opuščeni zgradb v območjih za proizvodnjo 50. razvoj poslovnih lokacij 51. podjetniški inkubator 52. odprodaja in racionalna raba poslovnih prostorov
		instrumenti spodbujanja gospodarstva	53. politika komunalnih prispevkov 54. nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za nove investitorje 55. program razvoja podjetništva 56. spodbujanje javno-zasebnega partnerstva
	tehnološki razvoj in inovativnost	investicije podjetij	57. sodelovanje in podpora pri administrativnih postopkih 58. privabljanje investitorjev (oblikovanje postopkov in ukrepov)
Turizem	Informiranje in obveščanje		59. informacijsko promocijsko gradivo 60. informativne table 61. turistični portal 62. turistične karte
	Management destinacije	Oblikovanje turističnih proizvodov	63. področja naravne in kulturne dediščine, tehniške dediščine, področje športa in rekreacije
		Prireditve	64. Šušarska nedelja 65. Gregorčki 66. Minfos 67. Vomski poh 68. Poletne prireditve
	Turistična infrastruktura	Turistična ponudba	69. povečanje kapacitet
		Gostinska ponudba	70. spodbujanje raznovrstnosti ponudbe
		Sprostitutvene dejavnosti	71. wellness, storitve, smučišče, bazen, konjenišvo, pohodništvo
	Institucionalna organiziranost	TIC	72. lokalne izpostave (Tržič mesto, Dovžanova soteska, Ljubelj)
		regionalno sodelovanje	73. regijski projekti s turistično vsebino (sonaravni razvoj turizma, Karavanke..)

SOCIALNI KAPITAL

Usmeritev	Prioriteta	Program	Ukrep
Izobraževanje in usposabljanje	zagotavljanje prostorskih pogojev za delovanje in širitev dejavnosti	vrtni in osnovne šole	74. osnovno vzdrževanje in obnova investicije v zgradbe in opremo
	dopolnilni programi izobraževanja	ljudska univerza	75. e-izobraževanje oz. izobraževanje na daljavo 76. izobraževalni tečaji na področju IKT
Socialna vključenost	področje socialnega varstva	zagotavljanje prostorskih pogojev za izvajanje programov socialnega varstva	77. nadstandardne kapacitete in dopolnitve z negovalno bolnišnico
		uvajanje novih programov socialnega varstva posameznih ciljnih skupin	78. programi nege na domu in dnevnega varstva 79. spodbujanje razvoja nadstandardnih storitev
	področje zdravstvenega varstva	zagotavljanje prostorskih pogojev za izvajanje programov zdravstvenega varstva	80. razvoj in širjenje obstoječih prostorskih kapacitet zdravstvenega doma 81. enakomerna ponudba v občini (lekarne, splošna ambulanta)
		uvajanje novih programov zdravstvenega varstva posameznih ciljnih skupin	82. krepitev preventivne zdravstvene dejavnosti 83. razvoj novih zdravstvenih dejavnosti 84. uravnotežena ponudba splošnih in koncesijskih storitev na področju zdravstva in zobozdravstva
Šport, kultura in rekreacija	ustvarjanje pogojev za šport in rekreacijo občanov	športna igrišča in prostori	85. koordinacija in nabor ponudbe športnih objektov in igrišč 86. obnova in gradnja športnih igrišč 87. obnova športnih objektov (skakalnica, telovadnica, kegljišče, drsališče...)
		program športa	88. spodbujanje razvoja vrhunskih športnih dosežkov 89. program športnih dejavnosti glede na potrebe občanov 90. regijsko sodelovanje na področju športa
	kakovostni preživljanje prostega časa otrok na prostem	otroška igrišča	91. postopna prenova in izgradnja po celi občini ter njihovo vzdrževanje
	zagotavljanje prostorskih pogojev za	upravljanje zgradb in prostorov	92. investicije v zgradbe in opremo za družbene dejavnosti (knjižnica, center vseživljenjskega učenja, paviljon NOB,

	delovanje in širitev dejavnosti		kulturni center, muzej...)
		spodbujanje primarnih in dopolnilnih dejavnosti	93. kulturne prireditve 94. upravljanje z zbirkami (čevlarska, smučarska, tehniška..)
Institucionalna in administrativna usposobljenost	učinkovito izkoriščanje razvojnih potencialov	razvoj in oblikovanje razvojnih projektov	95. aktivno sodelovanje pri oblikovanju razvojnih politik na območju regije in države 96. izkoriščanje možnosti koriščenja zunanjih razvojnih virov sofinanciranja 97. izvajanje razvojnih projektov 98. vključevanje širše skupnosti v pripravo in izvajanje razvojnih programov 99. dvig strokovne usposobljenosti razvojnih kadrov
		učinkovita občinska uprava	100. zagotavljanje javnosti dela 101. zagotovitev dostopa do obstoječih informacijskih baz s strani uporabnikov 102. izboljšanje sodelovanja med nosilci 103. izvajanja strategije 104. zagotovitev e-poslovanja 105. zagotavljanje dela krajevnih skupnosti 106. občinski časopis in spletne strani občine
	izboljšanje pretoka informacij in komunikacij	informacijsko komunikacijska infrastruktura (IKT)	107. izgradnja optične hrbtenice in priklop gospodinjstev 108. brezžične vstopne točke 109. e-točke 110. multimedijske aktivnosti

9. Vsak konec je nov začetek

10. Priloge

Priloga 1

Analiza stanja po posameznih vsebinskih področjih v obdobju 1996-2005

Priloga 2

Tabelarični prikaz učinkovitosti sredstev...